

હયા કી હકીકત

મૌલાના જલીલ અહસન નદવી રહ.

રાહે અમલ હિન્દી સે લિપ્યાન્તરણ કિયા હે.

‘નોટ:- હદીષ કી રિવાયત કા ખુલાસા હૈ.’

બિસ્મિલ્લાહિર્રહમાનિર્રહિમ

1} બુખારી વ મુસ્લીમ, રાવી હજરત ઇમરાન બિન હૂસૈન રદી.

ખુલાસા- હયા કી સિફત વો સિફત હે જિસમે તમામ ભલાઇયા જમા હે યે સિફત જિસ શખ્સ કે અન્દર હોગી વો બુરાઇ કે પાસ નહી ફટકેગા ઔર ભલાઈ કરને કી તરફ વો માયાલ હોગા, ઇમામ નવવી ને રિયાજુસ સાલિહીન મે હયા કી હકીકત બતાતે હુવે લિખા હે હયા એક વસ્ફ હે જો ઇન્સાન કો બુરે કામ ના કરને પર ઉભારતા હે ઔર હક વાલો કે હક કી અદાયગી મે કોતાહી સે રોકતા હે ઔર હજરત જુનૈદ બગદાદી (રહ) ને ફરમાયા કી હયા કી હકીકાત યે હે કી આદમી અલ્લાહ કી નેમતો કી દેખતા હે ઔર ફિર યે સોચતા હે કી ઉસકા શુક્ર અદા કરને મે મુઝસે કિતની કોતાહી હોતી હે, તો ઇસસે આદમી કે દિલ મે એક કૈફિયત પૈદા હોતી હે ઇસી કા નામ “હયા” હે.

2} તીર્મેઝી

ખુલાસા- રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને લોગો કો ખિતાબ કરકે ફરમાયા કી અલ્લાહ સે પૂરી તરહ શર્માઓ, હમને કહા એ અલ્લાહ કે રસૂલ અલ્લાહ કા શુક્ર હે કી હમ અલ્લાહ સે શરમાતે હે, આપ ﷺ ને ફરમાયા કી અલ્લાહ સે શરમાને કા ઇતના હી મતલબ નહી હે, બલ્કી અલ્લાહ સે પૂરી તરહ શરમાને કા મતલબ યે હે કી તુ અપને દિલ ઔર દિમાગ મે આને વાલે ખયાલાત કી નિગરાની કરતા રહે ઔર પેટ કે અન્દર જાને વાલી ગિજા કી દેખ ભાલ કરતા રહે ઔર મૌત કે નતીજે મે સડ-ગલ જાના ઔર ફના હો જાને કો યાદ રખે, (ઉસકે બાદ આપ ﷺ ને ફરમાયા) ઔર જો શખ્સ આખિરત કા ચાહને વાલા હોતા હે વો દુનિયા કી જીનત વા સિંગાર કો છોડ દેતા હે ઔર હર મોકે પર આખિરત કો દુનિયા પર તરજીહ (મહાનતા) દેતા હે, તો જો શખ્સ યે સબ કરતા હે વહી હકીકત મે અલ્લાહ સે શરમાતા હે.